

GALERIJA NAŠIH MOŽ

DR. VALENTIN KRISPER — OČE NAŠEGA TUJSKEGA PROMETA

Če izdajamo knjigo, ki naj ponese ime bele Ljubljane, nje historični sloves in kulturno veljavo v širni svet, je naša dolžnost, da se spominjamo enega izmed njenih sinov, ki ji je bil vse svoje življenje vdan ter bil prvi, ki je propagando za Slovenijo in nje stolno mesto Ljubljano sistematično započel in vzgledno organiziral.

Dr. Valentin Krisper, roj. dne 9. decembra 1860., je bil Ljubljančan po rojstvu in po mišljenju, po govoru in uglednem nastopu. Sin uglednega meščana, poznejšega industrijalca, Valentina Krisperja in Ernestine Češkove, je združeval v svoji osebi stare tradicije ljubljanskega meščanstva z odločno slovensko zavestjo. Darovit in delaven, je dovršil vse gimnazije z odliko in bil dne 8. novembra 1884. promoviran na dunajski univerzi za doktorja prava »summis auspiciis«. Živel je nato nekaj časa v Parizu, delal sodno prakso na Dunaju in odprl l. 1890. odvetniško pisarno, ki je kmalu zaslovela po vsej deželi. Slovit kazenski zagovornik, se je zavzemal odločno za pravice našega jezika pri graškem nadsodišču, ustanovil z dr. Majaronom društvo »Pravnik« in bil od l. 1893. do 1895. njega podpredsednik. Ko je zadela Ljubljano l. 1895. potresna katastrofa, je kot občinski svetnik vneto in iniciativno deloval na njeni obnovi. Pozneje je podpiral akcijo za ustanovitev slovenske univerze in bil član vseučiliškega odseka.

Kot izboren pravnik in sijajen govornik bi si bil dr. Krisper z lahkoto prisvojil vodilno vlogo v političnem življenju. Vendar se je, čeprav vseskozi radikalno narodnega mišljenja, odtegoval politiki in posvetil ves svoj prosti čas, svojo svetovno naobraženost, svoj organizatorni in pisateljski talent oni narodno gospodarski panogi, o kateri je bil z bistrim pogledom spoznal, da bo postala nekoč trajen vir dohodkov za naše, z naravnimi lepotami oblagodarjene kraje — sistematični propagandi za tujski promet. Zato je l. 1905. ustanovil z Ubaldom Trnkoczyjem in dr. Vinkom Gregoričem »Deželno zvezo

Dr. Valentin Krisper

za tujski promet na Kranjskem« ter jo dejansko vodil, čeprav ni maral v njej prevzeti vodilnih mest, od uspeha do uspeha.

Sam je redigiral ali spisal nešteto knjižic in brošur, ki so oznanjale tujcem lepoto in mikavnost naših krajev v srbohrvaškem, češkem, poljskem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku, organiziral hotelirstvo in zimski sport, udeležbo Slovencev na mednarodnih razstavah tujskega prometa v Londonu, na Dunaju in Berlinu, podpiral domoznanstvo in skrbel za strokovno izobrazbo gostilniškega naraščaja ter še v zadnjih tednih svoje bolezni sestavljal knjigo o hotelirstvu, čije rokopis se hrani v njegovi ostalini. *Ljubljani*, ki je bila v vseh vodnikih in kažipotih o Kranjski vedno odlično zastopana, je posvetil l. 1926. krasno ilustrirano propagandno knjigo: »*Ljubljana, glavno mesto Slovencev*« v slovenskem, srbohrvaškem, angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Za vse te akcije je žrtvoval ne samo svoje duševne in telesne sile, ampak tudi svoja denarna sredstva. Po njegovi zašlugi se je postavil Miklošičev spomenik in tudi za postavitev spomenika kralja Petra je izposloval izdaten denarni prispevek »Tujsko prometnega sindikata«, čigar član je bil.

Umrli je dne 20. avgusta 1931 v Badnu pri Dunaju na srčni oslabeledosti. Ljubljana hrani in čuva spomin na prvega in najodličnejšega pionirja svojega tujskega prometa, na zvestega in vdanega ji sina s tem, da nadaljuje in množi njegovo življenjsko delo.

R. A.